

MIKEŠ David

Brdské Hřebený ve středověku. Osídlení a hospodářské využití

Bakalářská práce

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav českých dějin

Praha 2015, 96 str. + 7 str. příloh

Posudek vedoucího práce

Bakalářská práce Davida Mikeše se svým zaměřením hlásí do okruhu prací z problematiky středověkého osídlení. Objektem zájmu je krajina v jižním zázemí Prahy uuprostřed s pásmem brdských Hřebenů. Oblast, zvláště její centrální část v okolí Zbraslavi a Ostrova, se v minulosti těšila a stále těší relativně značnému zájmu historiků, archeologů, historiků umění a v posledním období i montánních badatelů. Uchazeč se zaměřil na vystižení plošného rozsahu osídlení a na některé specifické otázky, které jsou s daným regionem spojené.

Po geografickém vystižení studované oblasti následují stěžejní kapitoly o sídelním procesu, rozčleněném do tří časových úseku s mezníky konce 10. století, konce 13. století a začátku 15. století. Každý z nich obsahuje několik podkapitol věnovaných vybraným charakteristickým jevům. Pro první periodu se David Mikeš až příliš rozsáhle věnoval pravěkému osídlení (v takovém případě by byla vhodná přehledná mapka s vyznačením nálezů), v pokračování ho zaujala otázka slavníkovského panství a jeho role v počátcích přemyslovských Čech. Poctivě prošel poměrně hojnou literaturu a pokusil se formovat závěry, které by byly v souladu s aktuálními pohledy.

Těžiště práce spočívá v kapitole o sídelních procesech od počátku 11. do konce 13. století. Po evidenčním shrnutí archeologických nálezů se David Mikeš zaměřil na majetky církevních institucí. Jisté korekce by zasloužily pasáže o kolonizaci a jejích periodizacích (s. 42-43), v celkovém pojmání otázek spojených se středověkými osídleními na škodu věci autor nenavštěvoval speciální seminář těmito problémům věnovaným, s příspěvkem konkrétně i ke Zbraslavsku. Dotčená kapitolka je pak spíše jakýmsi sumářem z celku vyňatých jednotlivostí. Podobně to platí o následné části věnované městům a městečkům, kde trochu uniká smysl jejich pozice v dané sídelní struktuře. Dobrá šance k takovému pojetí se nabízí při hodnocení zaniklého „městečka“ na Sekance, kterou David Mikuš ji využil jen částečně.

V kapitole o sídelních procesech předhusitského období se uchazeč soustředil na rozšíření majetků krále a šlechty, částečně se věnoval i kolonizačním podnikům církve (Trnová). Oživení přináší stránky o montánních aktivitách na sledovaném území (Klínec, Jílové, Knín aj.), kde je patrné, že David Mikeš zná některá ze sledovaných míst z vlastní autopsie. V závěru se pokusil lokalizovat marně hledané „městečko Jablonná“, vícekrát zmíněné v *Tadrových Listech kláštera zbraslavského*. Po studiu katastrálních map a dochovaných pomístních názvů klade zaniklé sídliště do souvislosti se sídelními relikty v oblasti Klínce. Je to názor legitimní, třebaže sám uchazeč dále přiznává, že některé indicie tomu zase nenapovídají. Nicméně právě tyto partie pokládám za nejzdařilejší a s vlastní autorovou invencí.

Svoji bakalářskou práci vybavil David Mikeš všemi předepsanými náležitostmi, včetně anglického a českého abstraktu, pojednáním o využívaných pramenech a literatuře a v závěru práce také jejich soupisem. Přes počáteční nesnáze se mu nakonec podařilo předložit vcelku solidní práci, která podává základní představu o středověkém osídlení v oblasti Hřebenu, přičemž zvláště v závěrečných exkurzech uchazeč nabídl i některá nová řešení. Prokázal schopnost pracovat s prameny a literaturou, možná někde by ji mohl využívat kritičtěji. Práce má přehledné členění, v závěru je připojena elementární obrazová dokumentace, přičemž kartografická příloha by si zasloužila větší péči.

Po celkovém zhodnocení si proto dovoluji navrhnout, aby bakalářská práce Davida Mikeše *Brdské Hřebeny ve středověku. Osídlení a hospodářské využití* byla oceněna stupněm velmi dobře.

Praha, 23. května 2015

prof. PhDr. Josef Žemlička, DrSc.